EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 10.9.2025.
COM(2025) 478 final

ANNEX

PRILOG

Prijedlogu Odluke Vijeća

o potpisivanju, u ime Unije, Sporazuma o digitalnoj trgovini između Europske unije i Republike Koreje

PRILOG

SPORAZUM
O DIGITALNOJ TRGOVINI
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I REPUBLIKE KOREJE

Europska unija, dalje u tekstu „Unija”,

i

Republika Koreja, dalje u tekstu „Koreja”,

dalje u tekstu zajedno „stranke” ili pojedinačno „stranka”,

NADOVEZUJUĆI SE na svoje duboko i dugotrajno partnerstvo utemeljeno na zajedničkim načelima i vrijednostima koje se odražavaju u Okvirnom sporazumu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Koreje, s druge strane, sklopljenom u Bruxellesu 10. svibnja 2010. (dalje u tekstu „Okvirni sporazum”), provodeći njegove odredbe o trgovini;

ŽELEĆI produbiti područje slobodne trgovine uspostavljeno Sporazumom o slobodnoj trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Koreje, s druge strane, sklopljenim u Bruxellesu 6. listopada 2010. (dalje u tekstu „Sporazum o slobodnoj trgovini”);

PREPOZNAJUĆI digitalno partnerstvo EU-a i Koreje (dalje u tekstu „digitalno partnerstvo”), potpisano 28. studenog 2022., kao inicijativu za promicanje suradnje između Unije i Koreje u raznim područjima digitalnog gospodarstva i za stvaranje prilika za zajedničke inicijative i napore u novim i novonastajućim područjima digitalnog gospodarstva;

PREPOZNAJUĆI Načela digitalne trgovine između EU-a i Koreje (dalje u tekstu „Načela digitalne trgovine”), potpisana 30. studenog 2022., kao ključni rezultat digitalnog partnerstva EU-a i Koreje, koja odražavaju zajedničku predanost stranaka otvorenom digitalnom gospodarstvu i pružaju zajednički okvir za poticanje digitalne trgovine;

PREPOZNAJUĆI važnost digitalnog gospodarstva i digitalne trgovine te činjenicu da kontinuirani gospodarski uspjeh ovisi o kombiniranoj sposobnosti stranaka da iskoriste tehnološki napredak za poboljšanje postojećih poduzeća, stvaranje novih proizvoda i tržišta te poboljšanje svakodnevnog života;

PREPOZNAJUĆI gospodarske mogućnosti za poduzeća i širi pristup robi i uslugama za potrošače koji proizlaze iz digitalnog gospodarstva i digitalne trgovine;

ODLUČNE produbiti svoje gospodarske odnose u novim i novonastajućim područjima, u kontekstu svojih bilateralnih povlaštenih trgovinskih odnosa;

ODLUČNE ojačati svoje bilateralne povlaštene trgovinske odnose kao dio svojih cjelokupnih odnosa i na način koji je u skladu s njima te prepoznajući da će ovim Sporazumom stvoriti novo ozračje za razvoj digitalne trgovine između stranaka;

NAGLAŠAVAJUĆI važnost promicanja otvorenih, transparentnih, nediskriminirajućih i predvidljivih regulatornih okruženja za olakšavanje digitalne trgovine;

PREPOZNAJUĆI važnost sigurnog i odgovornog razvoja i upotrebe digitalnih tehnologija za jačanje povjerenja javnosti;

DIJELEĆI viziju digitalne trgovine kao ključnog čimbenika održivog razvoja koji doprinosi zelenoj i digitalnoj transformaciji njihovih gospodarstava i uzimajući stoga u obzir da bi pravila digitalne trgovine trebala biti otporna na buduće promjene i prilagodljiva inovacijama i novim tehnologijama;

POTVRĐUJUĆI svoju posvećenost načelima održivog razvoja iz Sporazuma o slobodnoj trgovini;

ODLUČNE jačati uzajamne gospodarske, trgovinske i investicijske odnose u skladu s ciljevima održivog razvoja u njegovoj gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj dimenziji te promicati digitalnu trgovinu na temelju ovog Sporazuma vodeći računa o visokom stupnju zaštite okoliša i rada te relevantnim međunarodno priznatim normama i međunarodnim sporazumima;

UVJERENE da digitalna trgovina podupire poduzetništvo i poduzeća svih veličina osnažuje za sudjelovanje u globalnom gospodarstvu jer jača interoperabilnost, inovacije, tržišno natjecanje te pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, osobito kad je riječ o poduzetnicama i mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima, te da promiče digitalnu uključenost skupina i pojedinaca koji bi se mogli suočavati s nerazmjernim preprekama digitalnoj trgovini;

PREPOZNAJUĆI važnost transparentnosti u međunarodnoj trgovini i ulaganjima koja je od koristi svim dionicima te ponovno potvrđujući obveze relevantnih stranaka koje se odražavaju u Sporazumu o slobodnoj trgovini;

NASTOJEĆI uspostaviti moderan i dinamičan okvir za suradnju koji odgovara brzom i

promjenjivom digitalnom gospodarstvu i digitalnoj trgovini;

POTVRĐUJUĆI svoje pravo na reguliranje na svojem području odnosno državnom području radi postizanja legitimnih ciljeva politike;

DOPUNJUJUĆI međunarodne i regionalne vodeće uloge stranaka u ostvarivanju ambicioznih mjerila, pravila i standarda za digitalno gospodarstvo i digitalnu trgovinu;

POTVRĐUJUĆI svoju podršku Povelji Ujedinjenih naroda potpisanoj u San Franciscu 26. lipnja 1945. i uzimajući u obzir načela utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948.;

NADOVEZUJUĆI se na svoja prava i obveze na temelju Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”), potpisanog u Marakešu 15. travnja 1994., i drugih multilateralnih i bilateralnih sporazuma i međunarodnih instrumenata suradnje čije su obje stranke,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

PRVO POGLAVLJE

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 1.

Cilj

1. Cilj je ovog Sporazuma olakšati digitalnu trgovinu između stranaka, pružiti pravnu sigurnost poduzećima i potrošačima koji sudjeluju u digitalnoj trgovini, poboljšati njihovu zaštitu u digitalnim transakcijama i poticati otvoreno, slobodno i pošteno internetsko okruženje u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

2. Ovaj se Sporazum primjenjuje u okviru Okvirnog sporazuma i zajedno sa Sporazumom o slobodnoj trgovini tvori područje slobodne trgovine u skladu s člankom XXIV. (Teritorijalna primjena – Pogranični promet – Carinske unije i područja slobodne trgovine) Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (dalje u tekstu „GATT iz 1994.”) i člankom V. (Gospodarska integracija) Općeg sporazuma o trgovini uslugama (dalje u tekstu „GATS”).

ČLANAK 2.

Područje primjene

1. Ovaj se Sporazum primjenjuje na mjere stranke koje utječu na trgovinu koju omogućuju elektronička sredstva.

2. Ovaj se Sporazum ne primjenjuje na:

(a) audiovizualne usluge;

(b) usluge koje se pružaju i djelatnosti koje se obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti; i

(c) podatke koje posjeduje ili obrađuje stranka ili koje posjeduju ili obrađuju druge strane u

njezino ime[1], uključujući mjere povezane s prikupljanjem, pohranom ili obradom takvih podataka, osim kako je predviđeno u članku 16. (Otvoreni podaci javnih uprava).

ČLANAK 3.

Pravo na reguliranje

Stranke ponovno potvrđuju svoje pravo na reguliranje na svojem području odnosno državnom području radi postizanja legitimnih ciljeva politike, kao što su zaštita javnog zdravlja, socijalne usluge, javno obrazovanje, sigurnost, okoliš ili javni moral, socijalna zaštita ili zaštita potrošača, zaštita privatnosti i podataka te promicanje i zaštita kulturne različitosti.

ČLANAK 4.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma:

(a) „djelatnosti koje se obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti" znači djelatnosti koje se ne obavljaju na komercijalnoj osnovi ni u tržišnom natjecanju s jednim ili više gospodarskih subjekata;

(b) „elektroničko oglašavanje" znači elektronička poruka koja se u komercijalne svrhe šalje na elektroničku adresu osobe putem bilo koje telekomunikacijske usluge koja se općenito nudi javnosti[2], a obuhvaća barem elektroničku poštu, tekstualne i multimedijske poruke (SMS i MMS) i, u mjeri predviđenoj zakonima ili propisima stranke, druge vrste elektroničkih poruka;

(c) „potrošač" znači svaka fizička osoba koja se digitalnom trgovinom bavi u svrhe koje nisu profesionalne;

---

1 Podrazumijeva se da takve mjere uključuju mjere koje se odnose na računalnu opremu ili mrežne elemente koji se upotrebljavaju za prikupljanje, pohranu ili obradu takvih podataka.

2 Podrazumijeva se da se ovom definicijom ne dovodi u pitanje mogućnost Koreje da regulira elektroničko oglašavanje putem telekomunikacijskih usluga koje nisu javne.

(d) „elektronička autentifikacija” znači postupak ili radnja kojima se provjerava identitet fizičke ili pravne osobe koja sudjeluje u elektroničkoj komunikaciji ili transakciji ili osigurava integritet elektroničke komunikacije;

(e) „elektroničko izdavanje računa” znači razmjena dokumenta s elektroničkim računom između dobavljača i kupca;

(f) „elektronički račun” znači račun koji je izdan, proslijeđen i primljen u strukturiranom formatu podataka koji omogućuje njegovu automatsku i elektroničku obradu;

(g) „elektronička plaćanja” znači platiteljev prijenos novčanog potraživanja na osobu koji je prihvatljiv primatelju plaćanja i izvršen elektroničkim putem, ali ne uključuje platne usluge središnjih banaka koje uključuju namiru između pružateljâ financijskih usluga;

(h) „usluga elektroničke preporučene dostave” znači usluga koja omogućuje prijenos podataka između strana elektroničkim sredstvima i pruža dokaz o postupanju s prenesenim podacima, uključujući dokaz o slanju i primanju podataka, čime se preneseni podaci štite od rizika gubitka, krađe, oštećenja ili bilo kakve neovlaštene preinake;

(i) „elektronički potpis” znači podaci u elektroničkom obliku koji se nalaze u elektroničkoj podatkovnoj poruci, priloženi su joj ili su s njom logički povezani, a mogu se upotrijebiti za identifikaciju potpisnika u vezi s podatkovnom porukom i za navođenje potpisnikova odobrenja informacija sadržanih u podatkovnoj poruci;

(j) „elektronički prijenos” znači prijenos izvršen bilo kojim elektromagnetskim sredstvom i uključuje sadržaj prijenosa;

(k) „krajnji korisnik” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje ili se pretplaćuje na uslugu pristupa internetu koju pruža pružatelj usluge pristupa internetu;

(l) „financijska usluga” znači financijska usluga kako je definirana u članku 7.37. (Područje primjene i definicije) stavku 2. Sporazuma o slobodnoj trgovini;

(m) „podaci javnih uprava” znači podaci u vlasništvu ili posjedu bilo koje razine vlasti ili javne

ustanove[3];

(n) „pravna osoba” znači pravni subjekt koji je propisno osnovan ili na drugi način organiziran u skladu s primjenjivim pravom, radi stjecanja dobiti ili zbog drugog razloga, neovisno o tome je li u privatnom ili državnom vlasništvu, uključujući bilo koje trgovačko društvo, zakladu, partnerstvo, zajednički pothvat, trgovačko društvo s jednim članom ili udruženje[4];

(o) „mjera” znači svaka mjera stranke u obliku zakona, propisa, pravila, postupka, odluke, administrativne mjere ili u bilo kojem drugom obliku;

(p) „mjere stranke” znači mjere koje donose ili zadržavaju:

i. središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela; i

ii. nevladina tijela pri izvršavanju ovlasti koje su im povjerile središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela;

(q) „osobni podaci” znači svaka informacija koja se odnosi na fizičku osobu čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi[5];

(r) „usluga” znači svaka usluga u bilo kojem sektoru, osim usluga koje se pružaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti;

(s) „pružatelj usluge” znači fizička ili pravna osoba koja želi pružati ili pruža uslugu.

(t) „usluge koje se pružaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti” znači usluge kako su definirane u članku I. stavku 3. točki (c) GATS-a i, ako je primjenjivo, točki 1. podtočki (b) Priloga GATS-u o financijskim uslugama;

(u) „područje” ili „državno područje” znači, u odnosu na svaku stranku, područje na kojem se primjenjuje ovaj Sporazum u skladu s člankom 41. (Teritorijalna primjena);

---

3 Podrazumijeva se da se pojam „javna ustanova” tumači u skladu s pravom svake stranke.

4 Svi oblici komercijalne prisutnosti pravne osobe, uključujući podružnicu ili predstavništvo, imaju isti tretman kao i pravna osoba na temelju ovog Sporazuma.

5 Podrazumijeva se da to uključuje osobne kreditne informacije.

(v) „neželjeno elektroničko oglašavanje” znači elektronička poruka koja se u komercijalne svrhe šalje bez pristanka primatelja ili unatoč izričitom odbijanju primatelja; i

(w) „WTO” znači Svjetska trgovinska organizacija.

DRUGO POGLAVLJE

PRAVILA ZA DIGITALNU TRGOVINU

ODJELJAK A

PROTOK PODATAKA UZ POVJERENJE

ČLANAK 5.

Prekogranični protok podataka

1. Stranke se obvezuju osigurati prekogranični protok podataka kako bi olakšale digitalnu trgovinu, pri čemu priznaju da svaka stranka može imati vlastite regulatorne zahtjeve u tom pogledu.

2. U tu svrhu stranka ne smije donositi ni zadržavati mjere kojima se prekogranični prijenos podataka zabranjuje ili ograničava na sljedeće načine:

(a) propisivanjem upotrebe računalne opreme ili mrežnih elemenata na području odnosno državnom području stranke za obradu podataka, među ostalim obveznom upotrebom računalne opreme ili mrežnih elemenata koji su certificirani ili odobreni na području odnosno državnom području stranke;

(b) zahtijevanjem lokalizacije podataka na području odnosno državnom području stranke radi pohrane ili obrade;

(c) zabranom pohrane ili obrade podataka na području odnosno državnom području druge

stranke;

(d) uvjetovanjem prekograničnog prijenosa podataka upotrebom računalne opreme ili mrežnih elemenata na području odnosno državnom području stranke ili lokalizacijom na području odnosno državnom području stranke;

(e) zabranom prijenosa podataka na područje odnosno državno područje stranke; ili

(f) zahtijevanjem odobrenja stranke prije prijenosa podataka na područje druge stranke[6].

3. Ništa iz ovog članka ne sprečava stranku da donese ili zadrži mjeru koja nije u skladu sa stavkom 2. radi ostvarenja legitimnog cilja javne politike[7], pod uvjetom:

(a) da se mjera ne primjenjuje na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikriveno ograničavanje trgovine; i

(b) da se mjerom ne nameću ograničenja u vezi s prijenosom informacija ili upotrebom ili lokacijom računalne opreme koja su veća nego što je to potrebno za postizanje cilja.

---

[6] Podrazumijeva se da stavak 2. točka (f) stranku ne sprečava:
(a) da upotrebu nekog konkretnog instrumenta za prijenos ili određeni prekogranični prijenos podataka uvjetuje odobrenjem zbog razloga povezanih sa zaštitom osobnih podataka i privatnosti, u skladu sa stavkom 6.;
(b) da zahtijeva certifikaciju ili ocjenjivanje sukladnosti proizvoda, usluga i procesa informacijske i komunikacijske tehnologije, uključujući umjetnu inteligenciju, prije njihova stavljanja na tržište ili upotrebe na njezinu području odnosno državnom području kako bi osigurala poštovanje zakona i propisa koji su u skladu s ovim Sporazumom ili za potrebe kibernetičke sigurnosti, u skladu sa stavkom 3. ovog članka i člankom 6. stavkom 4., člankom 27. (Bonitetno izuzeće), člankom 28. (Opće iznimke) i člankom 29. (Iznimke u vezi sa sigurnošću); ili
(c) da od subjekata koji obrađuju podatke zaštićene pravima intelektualnog vlasništva ili obvezama povjerljivosti koje proizlaze iz zakona i propisa stranke koji su u skladu s ovim Sporazumom zahtijeva da poštuju takva prava ili obveze pri prekograničnom prijenosu podataka, među ostalim u pogledu zahtjeva za pristup sudova i tijela trećih zemalja, u skladu s člankom 28. (Opće iznimke).

[7] Za potrebe ovog članka „legitimni cilj javne politike” tumači se na objektivan način i omogućuje postizanje ciljeva kao što su zaštita javne sigurnosti, javnog morala ili života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka, održavanje javnog reda, zaštita drugih temeljnih interesa društva kao što su sigurnost na internetu, kibernetička sigurnost, sigurna i pouzdana umjetna inteligencija, ili zaštita od širenja dezinformacija, ili drugi slični ciljevi od javnog interesa, uzimajući u obzir promjenjivu prirodu digitalnih tehnologija.

4. Ovaj se članak primjenjuje na prekogranični prijenos financijskih podataka koji vrši pružatelj financijskih usluga ako je obrada takvih podataka potrebna za redovno poslovanje tog pružatelja financijskih usluga[8]. Stavak 2. točke od (a) do (d) ne primjenjuju se na odredbe utvrđene u članku 11. stavku 1. i članku 14-2. stavku 7. Uredbe Republike Koreje o nadzoru elektroničkih financijskih transakcija (Obavijest Komisije za financijske usluge Republike Koreje br. 2025-4, 5. veljače 2025.), kojom se provodi Zakon o elektroničkim financijskim transakcijama (Zakon br. 19734, 14. rujna 2023.)[9].

5. Podrazumijeva se da stavci 3. i 4. ne utječu na tumačenje drugih iznimaka iz ovog Sporazuma i njihovu primjenu na ovaj članak ni na pravo stranke da se pozove na bilo koju od njih.

6. Stranke preispituju provedbu ovog članka i ocjenjuju njezino funkcioniranje u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Stranka može u svakom trenutku od druge stranke zatražiti da preispita popis ograničenja navedenih u stavku 2. Takav se zahtjev razmatra s razumijevanjem.

---

[8] U skladu s člankom 3. (Pravo na reguliranje) i ovim Sporazumom stranke ponovno potvrđuju svoje pravo na reguliranje i nadzor pružanja financijskih usluga na svojem području odnosno državnom području radi postizanja legitimnih ciljeva politike.

[9] Mjerama koje su donesene ili zadržane u skladu s odredbama iz ovog stavka ne smije se zabranjivati prijenos financijskih podataka ni u kojem obliku za potrebe obrade podataka izvan državnog područja Koreje.

ČLANAK 6.

Zaštita osobnih podataka i privatnosti

1. Stranke priznaju da pojedinci imaju pravo na zaštitu osobnih podataka i privatnost te da visoki standardi u tom pogledu doprinose povjerenju u digitalno gospodarstvo i razvoju trgovine.

2. U tu svrhu svaka stranka donosi ili zadržava pravni okvir kojim se predviđa zaštita osobnih podataka pojedinaca koji sudjeluju u digitalnoj trgovini.

3. Pri izradi svojeg pravnog okvira za zaštitu osobnih podataka svaka bi stranka trebala voditi računa o načelima i smjernicama relevantnih međunarodnih tijela kad je riječ o osnovnim načelima kao što su zakonitost, kvaliteta podataka, određivanje svrhe, ograničenje prikupljanja i upotrebe, ograničeno zadržavanje podataka, sigurnost podataka, transparentnost, odgovornost, ostvariva prava pojedinaca kao što su pristup, ispravak, brisanje, neovisan nadzor i djelotvorna pravna zaštita.

4. Svaka stranka dužna je osigurati da se pravnim okvirom koji je donijela ili zadržala na temelju stavka 2. pruža nediskriminirajuća zaštita osobnih podataka pojedinaca.

5. Ništa u ovom Sporazumu ne sprečava stranku da donese ili zadrži mjere za zaštitu osobnih podataka i privatnosti, među ostalim u vezi s prekograničnim prijenosom osobnih podataka, pod uvjetom da su pravom stranke predviđeni instrumenti koji omogućuju takve prijenose pod uvjetima koji se općenito primjenjuju[10] na zaštitu prenesenih podataka.

6. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o svim mjerama koje donese ili zadrži u skladu sa stavkom 5.

7. Svaka stranka objavljuje informacije o zaštiti osobnih podataka i privatnosti koju pruža pojedincima koji sudjeluju u digitalnoj trgovini, uključujući smjernice o tome kako:

(a) pojedinci mogu iskoristiti pravna sredstva; i

---

[10] Podrazumijeva se da se „uvjeti koji se općenito primjenjuju” odnose na objektivno utvrđene uvjete koji se primjenjuju horizontalno na neutvrđen broj gospodarskih subjekata i stoga obuhvaćaju velik broj situacija i slučajeva.

(b) poduzeća mogu ispuniti pravne zahtjeve.

8. Stranke nastoje razmjenjivati informacije i iskustva o upotrebi mehanizama za prijenos osobnih podataka kad je to primjereno.

ODJELJAK B

POSEBNE ODREDBE

ČLANAK 7.

Carine na elektroničke prijenose

1. Stranke ne uvode carine na elektroničke prijenose.

2. Podrazumijeva se da stavak 1. ne sprečava stranku da uvede interne poreze, pristojbe ili druge naknade na elektroničke prijenose na način koji nije u suprotnosti s ovim Sporazumom.

ČLANAK 8.

Odsutnost prethodnog odobrenja

Stranka nastoji ne zahtijevati prethodno odobrenje samo na temelju toga što se usluga pruža putem interneta[11] i nastoji ne donijeti niti zadržati bilo koji drugi zahtjev s istovrsnim učinkom.

ČLANAK 9.

Elektronički ugovori

[11] Usluga se pruža putem interneta ako se pruža elektroničkim putem i bez istovremene prisutnosti stranaka.

Svaka stranka nastoji osigurati da se ugovori mogu sklapati elektroničkim putem i da se njezinim pravom ne stvaraju prepreke korištenju elektroničkih ugovora niti dovodi do toga da ugovori nemaju pravni učinak ili nisu pravno valjani samo na temelju toga što je ugovor sklopljen elektroničkim putem.

ČLANAK 10.

Elektronička autentifikacija i elektronički potpisi[12]

1. Stranka ne bi trebala uskratiti pravni učinak, pravnu valjanost ili dopuštenost elektroničkog dokumenta ili elektroničkog potpisa kao dokaza u sudskim postupcima samo na temelju toga što su u elektroničkom obliku.

2. Nijedna stranka ne smije donijeti niti zadržati mjere kojima bi se:

(a) sudionicima u elektroničkoj transakciji zabranilo međusobno utvrđivanje odgovarajuće metode elektroničke autentifikacije ili elektroničkog potpisa za tu transakciju; ili

(b) sudionike u elektroničkoj transakciji spriječilo da pred sudskim i upravnim tijelima dokažu da je njihova transakcija u skladu sa svim pravnim zahtjevima u pogledu elektroničke autentifikacije ili elektroničkih potpisa.

3. Neovisno o stavku 2., stranka za određenu kategoriju transakcija može zahtijevati da je metodu elektroničke autentifikacije ili elektroničkog potpisa certificiralo tijelo akreditirano u skladu s njezinim pravom ili da ona ispunjava određene objektivne, transparentne i nediskriminirajuće standarde učinkovitosti u skladu s njezinim pravom koji se odnose samo na posebne značajke predmetne kategorije transakcija.

4. U mjeri predviđenoj njezinim zakonima ili propisima, stranka primjenjuje stavke od 1. do 3.

---

[12] Podrazumijeva se da ništa u ovom članku ne sprečava stranku da dodijeli veći pravni učinak elektroničkom potpisu koji ispunjava određene zahtjeve, npr. pokazuje da podaci nisu mijenjani ili uključuje provjeru identiteta potpisnika.

na elektroničke pečate, elektroničke vremenske žigove i usluge elektroničke preporučene dostave.

5. Stranke potiču upotrebu interoperabilne elektroničke autentifikacije.

6. Stranke mogu surađivati na dobrovoljnoj osnovi kako bi poticale uzajamno priznavanje elektroničkih potpisa.

ČLANAK 11.

Izvorni kod

1. Nijedna stranka ne smije zahtijevati prijenos izvornog koda softvera u vlasništvu fizičke ili pravne osobe druge stranke ili pristup tom izvornom kodu kao uvjet za uvoz, izvoz, distribuciju, prodaju ili upotrebu takvog softvera ili proizvoda koji sadržavaju takav softver na njezinu području odnosno državnom području ili s njega.

2. Podrazumijeva se sljedeće:

(a) članak 27. (Bonitetno izuzeće), članak 28. (Opće iznimke) i članak 29. (Sigurnosne iznimke) mogu se primjenjivati na mjere stranke donesene ili zadržane u kontekstu postupka certificiranja;

(b) stavak 1. ne primjenjuje se na dobrovoljni prijenos izvornog koda softvera ili odobravanje pristupa izvornom kodu softvera od strane fizičke ili pravne osobe druge stranke na komercijalnoj osnovi, primjerice u kontekstu transakcije javne nabave ili drugih slobodno dogovorenih ugovora; i

(c) stavak 1. ne utječe na pravo regulatornih tijela, tijela za izvršavanje zakonodavstva ili pravosudnih tijela stranke da zahtijevaju izmjenu izvornog koda softvera radi usklađivanja s njezinim zakonima ili propisima koji nisu u suprotnosti s ovim Sporazumom.

3. Ništa u ovom članku ne utječe na:

(a) pravo regulatornih tijela, tijela za izvršavanje zakonodavstva, pravosudnih tijela ili tijela za ocjenjivanje sukladnosti[13] stranke da zahtijevaju prijenos izvornog koda softvera ili pristup izvornom kodu softvera prije ili nakon uvoza, izvoza, distribucije, prodaje ili upotrebe takvog softvera, za potrebe istrage, inspekcije ili ispitivanja, mjere izvršavanja ili sudskog postupka, kako bi se osigurala usklađenost s njezinim zakonima i propisima kojima se nastoje ostvariti legitimni ciljevi javnih politika[14], pod uvjetom da se primjenjuju zaštitne mjere protiv neovlaštenog otkrivanja;

(b) zahtjeve suda, upravnog suda, tijela nadležnog za tržišno natjecanje ili drugog relevantnog tijela stranke radi ispravljanja kršenja prava tržišnog natjecanja, ili zahtjeve u skladu sa zakonima ili propisima stranke koji nisu u suprotnosti s ovim Sporazumom da se omogući razmjeran i ciljan pristup izvornom kodu softvera koji je potreban za uklanjanje prepreka ulasku na digitalna tržišta kako bi se osiguralo da ta tržišta ostanu konkurentna, poštena, otvorena i transparentna;

(c) zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva; ili

(d) pravo stranke da poduzme mjere u skladu s člankom III. Sporazuma o WTO-u o javnoj nabavi.

ČLANAK 12.

Povjerenje potrošača na internetu

1. Stranke prepoznaju važnost transparentnih i djelotvornih mjera kojima se jača sigurnost potrošača i njihovo povjerenje u elektroničku trgovinu.

2. U tu svrhu svaka stranka donosi ili zadržava mjere kojima osigurava djelotvornu zaštitu potrošača koji sudjeluju u elektroničkoj trgovini, uključujući mjere kojima se:

---

[13] Za potrebe ovog članka „tijelo za ocjenjivanje sukladnosti” znači relevantno državno tijelo ili agencija stranke ili nedržavno tijelo koje izvršava ovlasti koje je delegiralo državno tijelo stranke, a koje provodi postupke ocjenjivanja sukladnosti s primjenjivim zakonima ili propisima te stranke.

[14] To može uključivati one navedene u članku 5. stavku 3. (Prekogranični protok podataka).

(a) zabranjuju prijevarne, zavaravajuće i obmanjujuće poslovne prakse koje nanose ili bi mogle nanijeti štetu potrošačima koji sudjeluju u elektroničkoj trgovini;

(b) od dobavljača robe ili pružatelja usluge zahtijeva da postupaju u dobroj vjeri i u skladu s poštenom poslovnom praksom;

(c) od dobavljača robe ili pružatelja usluge zahtijeva da daju potpune, točne i transparentne informacije o toj robi ili uslugama, kao i o svojem identitetu i podacima za kontakt[15];

(d) jamči sigurnost robe i, ako je primjenjivo, usluga tijekom uobičajenog ili razumno predvidljivog korištenja; i

(e) potrošačima omogućuje pristup pravnoj zaštiti radi ostvarivanja svojih prava, uključujući pravo na pravna sredstva ako su roba ili usluge plaćene, ali nisu isporučene odnosno pružene kako je dogovoreno.

3. Za potrebe ovog članka „prijevarne, zavaravajuće i obmanjujuće poslovne prakse" uključuju:

(a) pogrešno prikazivanje sadržaja[16], uključujući neizravno pogrešno prikazivanje činjenica ili lažne tvrdnje o pitanjima kao što su svojstva, cijena, prikladnost za namjenu, količina ili podrijetlo robe ili usluga;

(b) oglašavanje opskrbe robom ili uslugama bez namjere ili razumne sposobnosti opskrbe;

(c) nedostava robe ili nepružanje usluge potrošaču nakon što su mu roba ili usluga naplaćene, osim ako za to postoje opravdani razlozi; ili

(d) naplaćivanje potrošaču za robu ili usluge koje nisu zatražene.

---

15 U slučaju posrednih pružatelja usluga to također uključuje identitet i podatke za kontakt stvarnog dobavljača robe ili pružatelja usluge.

16 Za potrebe ovog članka „pogrešno prikazivanje sadržaja" odnosi se na pogrešno prikazivanje sadržaja koje će vjerojatno utjecati na ponašanje potrošača ili njihovu odluku da koriste ili kupe robu ili uslugu.

4. Stranke prepoznaju važnost pružanja zaštite potrošačima koji sudjeluju u elektroničkoj trgovini na razini koja nije niža od one koja se pruža potrošačima koji sudjeluju u drugim oblicima trgovine.

5. Stranke prepoznaju važnost suradnje između svojih agencija za zaštitu potrošača ili drugih relevantnih tijela u pogledu aktivnosti povezanih s prekograničnom elektroničkom trgovinom, kao i važnost toga da im se dodijele odgovarajuće izvršne ovlasti za poboljšanje zaštite potrošača na internetu.

6. Svaka stranka objavljuje i čini lako dostupnima svoje zakone i propise o zaštiti potrošača.

7. Stranke prepoznaju prednosti mehanizama, uključujući mehanizme za alternativno rješavanje sporova, za olakšavanje rješavanja sporova koji proizlaze iz transakcija elektroničke trgovine.

ČLANAK 13.

Neželjeno elektroničko oglašavanje

1. Stranke prepoznaju važnost promicanja povjerenja u elektroničku trgovinu, među ostalim transparentnim i učinkovitim mjerama kojima se ograničava neželjeno elektroničko oglašavanje. U tu svrhu svaka stranka donosi ili zadržava mjere kojima:

(a) od pružatelja elektroničkog oglašavanja zahtijeva da primateljima omoguće[17] sprečavanje stalnog primanja tih poruka; i

(b) zahtijeva privolu, kako je utvrđena u pravu svake stranke, primatelja za primanje elektroničkog oglašavanja.

2. Neovisno o stavku 1. točki (b), svaka stranka dopušta da fizičke ili pravne osobe koje su u kontekstu isporuke robe ili usluga i u skladu s njezinim pravom prikupile podatke za kontakt

[17] Za potrebe ovog članka mjere koje Unija donese ili zadrži u vezi s primateljima primjenjuju se na fizičke osobe. Mjere koje Koreja donese ili zadrži u vezi s primateljima primjenjuju se na fizičke i pravne osobe.

primatelja tom primatelju šalju elektroničke poruke u svrhu oglašavanja svoje slične robe ili usluga[18].

3. Svaka stranka osigurava da je elektroničko oglašavanje jasno prepoznatljivo kao takvo, da jasno otkriva u čije se ime šalje i da sadržava potrebne informacije koje primateljima omogućuju da besplatno i u bilo kojem trenutku zatraže prestanak primanja tih poruka.

4. Svaka stranka primateljima osigurava pristup pravnoj zaštiti ili pravnim sredstvima protiv pošiljatelja neželjenog elektroničkog oglašavanja koje nije u skladu s mjerama koje su donesene ili zadržane na temelju stavaka od 1. do 3.

5. Stranke nastoje surađivati u odgovarajućim slučajevima od obostranog interesa u pogledu reguliranja neželjenog elektroničkog oglašavanja.

ČLANAK 14.

Suradnja u pitanjima digitalne trgovine

1. Stranke potvrđuju važnost digitalnog partnerstva za promicanje svoje bilateralne suradnje u raznim područjima digitalnog gospodarstva i stvaranje prilika za zajedničke inicijative i napore u novim i novonastajućim područjima digitalnog gospodarstva.

2. Kako bi dopunile suradnju u okviru digitalnog partnerstva i uzimajući u obzir relevantne oblike suradnje na temelju Sporazuma o slobodnoj trgovini, među ostalim u okviru Odbora za trgovinu i održivi razvoj osnovanog u skladu s člankom 15.2. (Specijalizirani odbori) stavkom 2. Sporazuma o slobodnoj trgovini, stranke razmjenjuju informacije o regulatornim pitanjima u kontekstu digitalne trgovine, koje se odnose na sljedeće:

(a) priznavanje i olakšavanje interoperabilne elektroničke autentifikacije te uzajamno priznavanje elektroničkih potpisa;

---

[18] Podrazumijeva se da to ne sprečava stranku da zahtijeva privolu primatelja za primanje takvih poruka nakon isteka određenog razdoblja, kako je definirano u pravu te stranke, od isporuke robe ili usluga.

(b) postupanje s neželjenim elektroničkim oglašavanjem;

(c) zaštitu potrošača;

(d) najbolju praksu i informacije o prekograničnoj logistici; i

(e) druga pitanja relevantna za razvoj digitalne trgovine, uključujući ona navedena u Načelima digitalne trgovine.

3. Podrazumijeva se da se na regulatornu suradnju u pogledu pravila i zaštitnih mjera stranaka za zaštitu osobnih podataka i privatnosti, među ostalim u vezi s prekograničnim prijenosom osobnih podataka, primjenjuje članak 6. (Zaštita osobnih podataka i privatnosti).

ČLANAK 15.

Otvoreni pristup internetu

1. Svaka stranka nastoji osigurati da krajnji korisnici na njezinu području odnosno državnom području mogu:

(a) imati pristup zakonitim internetskim uslugama i aplikacijama po svojem izboru i koristiti ih, podložno nediskriminirajućem, razumnom, transparentnom i razmjernom upravljanju mrežom kojim se ne blokira ni usporava internetski promet radi ostvarivanja nepoštene konkurentske prednosti[19];

(b) priključiti uređaje po svojem izboru na internet, pod uvjetom da ti uređaji ne štete drugim uređajima, mreži ili uslugama koje se pružaju na mreži; ili

(c) imati pristup transparentnim i jasnim informacijama o praksama upravljanja mrežom njihova pružatelja usluga pristupa internetu.

---

[19] Za potrebe stavka 1. točke (a) stranke prepoznaju da pružatelj usluge pristupa internetu koji određeni sadržaj nudi isključivo svojim krajnjim korisnicima ne bi djelovao u suprotnosti s tim načelom.

2. Podrazumijeva se da ništa u ovom članku ne sprečava stranke da donesu mjere s ciljem zaštite javne sigurnosti s obzirom na korisnike na internetu, u skladu s ovim Sporazumom.

ČLANAK 16.

Otvoreni podaci javnih uprava

1. Stranke prepoznaju da olakšavanje javnog pristupa podacima javnih uprava i upotrebe tih podataka doprinosi poticanju gospodarskog i socijalnog razvoja, konkurentnosti, produktivnosti i inovacija.

2. Ako podatke javnih uprava odluči učiniti digitalno dostupnima za javni pristup i upotrebu, stranka nastoji osigurati da ti podaci:

(a) budu u formatu koji omogućuje njihovo jednostavno pretraživanje, dohvaćanje, upotrebu, ponovnu upotrebu i preraspodjelu;

(b) budu dostupni u strojno čitljivom i, ako je relevantno, prostorno osposobljenom formatu;

(c) budu popraćeni metapodacima u što standardnijem obliku;

(d) budu stavljeni na raspolaganje putem pouzdanih, korisnicima prilagođenih i slobodno dostupnih aplikacijskih programskih sučelja koliko je to moguće;

(e) redovito se ažuriraju;

(f) ne podliježu uvjetima koji su diskriminirajući ili kojima se nepotrebno ograničava ponovna upotreba; i

(g) budu stavljeni na raspolaganje za ponovnu upotrebu uz potpuno poštovanje pravila stranke o zaštiti osobnih podataka, među ostalim o odgovarajućoj anonimizaciji.

3. Stranke nastoje surađivati kako bi utvrdile načine na koje svaka stranka može proširiti pristup podacima javnih uprava koje je stranka objavila i upotrebu takvih podataka, s ciljem

poboljšanja i stvaranja poslovnih prilika izvan njihove upotrebe u javnom sektoru.

ČLANAK 17.

Elektroničko izdavanje računa

1. Stranke prepoznaju važnost elektroničkog izdavanja računa za povećanje učinkovitosti, točnosti i pouzdanosti poslovnih transakcija i nabave elektroničkim sredstvima. Svaka stranka prepoznaje koristi osiguravanja interoperabilnosti okvira koji se upotrebljavaju za elektroničko izdavanje računa na njezinu području odnosno državnom području s okvirima koji se upotrebljavaju za elektroničko izdavanje računa na području odnosno državnom području druge stranke te da su u tu svrhu važne norme elektroničkog izdavanja računa.

2. Svaka stranka osigurava da mjere povezane s elektroničkim izdavanjem računa na njezinu području odnosno državnom području podupiru prekograničnu interoperabilnost okvirâ stranaka za elektroničko izdavanje računa. U tu svrhu stranke uzimaju u obzir postojeće međunarodne norme, smjernice ili preporuke.

3. Stranke nastoje:

(a) razmjenjivati primjere najbolje prakse elektroničkog izdavanja računa i surađivati na promicanju globalnog donošenja interoperabilnih okvira za elektroničko izdavanje računa;

(b) surađivati na inicijativama kojima se promiče, potiče, podupire ili olakšava prihvaćanje elektroničkog izdavanja računa u poduzećima;

(c) promicati uvođenje temeljnih politika, infrastrukture i postupaka kojima se podupire elektroničko izdavanje računa; i

(d) informirati o elektroničkom izdavanju računa i izgraditi kapacitet za njega.

ČLANAK 18.

Trgovina bez papira

1. Kako bi se stvorilo okruženje bez papira za prekograničnu trgovinu robom, stranke prepoznaju važnost uklanjanja papirnatih obrazaca i dokumenata potrebnih za uvoz, izvoz ili provoz robe. U tu se svrhu stranke potiče da, kad je to primjereno, ukinu papirnate obrasce i dokumente te prijeđu na upotrebu obrazaca i dokumenata u formatima koji se temelje na podacima.

2. Svaka stranka nastoji javnosti staviti na raspolaganje u elektroničkom obliku obrasce i dokumente potrebne za uvoz, izvoz ili provoz robe.[20]

3. Svaka stranka nastoji prihvatiti obrasce i dokumente potrebne za uvoz, izvoz ili provoz robe podnesene u elektroničkom obliku kao pravni ekvivalent papirnatih verzija tih obrazaca i dokumenata.

4. Stranke surađuju bilateralno i u međunarodnim forumima kako bi promicale prihvaćanje elektroničkih verzija obrazaca i dokumenata potrebnih za uvoz, izvoz ili provoz robe.

5. Pri osmišljavanju inicijativa za trgovinu bez papira svaka stranka nastoji uzeti u obzir metode koje su dogovorile međunarodne organizacije.

[20] Za potrebe ovog stavka pojam „elektronički oblik” uključuje sve formate prikladne za automatizirano očitavanje i elektroničku obradu bez ljudske intervencije, kao i digitalizirane slike i obrasce.

ČLANAK 19.

Jedinstveno sučelje

1. Pri uspostavi ili održavanju jedinstvenog sučelja u skladu s člankom 10.4. stavkom 1. Sporazuma o olakšavanju trgovine iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u svaka stranka svim uključenim tijelima ili agencijama nastoji omogućiti elektroničko podnošenje dokumentacije ili podataka potrebnih za uvoz, izvoz ili provoz robe preko svojeg područja odnosno državnog područja putem jedinstvenog sučelja.

2. Stranke razvijaju suradnju, primjerice razmjenom, kada je to relevantno i primjereno, putem strukturirane i periodične elektroničke komunikacije između carinskih tijela stranaka, informacija povezanih s carinom prema potrebi i u skladu s pravom svake stranke, u svrhu poboljšanja upravljanja rizikom i djelotvornosti carinskih provjera, usmjeravanja na robu izloženu riziku u smislu naplate prihoda ili sigurnosti i zaštite te olakšavanja zakonite trgovine.

3. Carinski odbor osnovan u skladu s člankom 15.2. (Specijalizirani odbori) stavkom 1. Sporazuma o slobodnoj trgovini:

(a) osigurava pravilnu primjenu ovog članka i razmatra sva pitanja koja iz njega proizlaze;

(b) može sastavljati rezolucije, preporuke ili mišljenja koje smatra potrebnima za postizanje zajedničkih ciljeva i pravilnu primjenu ovog članka; i

(c) na zahtjev stranke sastaje se kako bi se raspravilo i pokušalo riješiti sva razilaženja u mišljenju do kojih dođe u pogledu pitanja povezanih s ovim člankom.

4. Carinski odbor može radi provedbe ovog članka predlagati i odluke, koje donosi Odbor za trgovinu osnovan na temelju članka 15.1. (Odbor za trgovinu) stavka 1. Sporazuma o slobodnoj trgovini. Odbor za trgovinu ovlašten je donositi takve odluke.

ČLANAK 20.

Elektronička plaćanja

1. S obzirom na brz razvoj elektroničkih plaćanja, osobito onih koje omogućuju novi pružatelji usluga elektroničkog plaćanja, stranke prepoznaju važnost razvoja učinkovitog, sigurnog i zaštićenog okruženja za prekogranična elektronička plaćanja, među ostalim priznavanjem:

(a) koristi od podupiranja razvoja sigurnih, učinkovitih, pouzdanih, zaštićenih, cjenovno pristupačnih i dostupnih prekograničnih elektroničkih plaćanja poticanjem donošenja i upotrebe međunarodno prihvaćenih standarda, promicanjem interoperabilnosti sustavâ elektroničkog plaćanja i poticanjem korisnih inovacija i tržišnog natjecanja u području usluga elektroničkog plaćanja;

(b) važnosti održavanja sigurnih, učinkovitih, pouzdanih, zaštićenih i pristupačnih sustava elektroničkog plaćanja putem zakona i propisa kojima se, prema potrebi, uzimaju u obzir rizici takvih sustava; i

(c) važnosti omogućavanja pravodobnog uvođenja sigurnih, učinkovitih, pouzdanih, zaštićenih, cjenovno pristupačnih i dostupnih proizvoda i usluga elektroničkog plaćanja.

2. U tu svrhu svaka stranka nastoji činiti sljedeće:

(a) pravodobno donositi konačne odluke o regulatornim odobrenjima ili odobrenjima za izdavanje dozvola;

(b) uzeti u obzir, za relevantne sustave elektroničkog plaćanja, međunarodno prihvaćene standarde plaćanja kako bi se omogućila veća interoperabilnost među sustavima elektroničkog plaćanja;

(c) poticati pružatelje financijskih usluga i pružatelje usluga elektroničkog plaćanja da koriste otvorene platforme i arhitekture te da u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka stave na raspolaganje tehnička sučelja za svoje financijske proizvode, usluge i transakcije kako bi potaknuli veću interoperabilnost, tržišno natjecanje, sigurnost i inovacije u području elektroničkog plaćanja, što može uključivati partnerstva s trećim pružateljima usluga, podložno odgovarajućem upravljanju rizicima; i

(d) olakšavati inovacije i tržišno natjecanje te pravodobno uvođenje novih financijskih i elektroničkih platnih proizvoda i usluga, primjerice uvođenjem regulatornih i industrijskih izoliranih okruženja.

3. Svaka stranka pravodobno objavljuje svoje propise o elektroničkim plaćanjima, uključujući one koji se odnose na regulatorno odobrenje, zahtjeve u pogledu izdavanja dozvola, postupke i tehničke standarde.

ČLANAK 21.

Kibernetička sigurnost

1. Stranke prepoznaju da je kibernetička sigurnost temelj digitalnog gospodarstva i da prijetnje kibernetičkoj sigurnosti narušavaju povjerenje u digitalnu trgovinu.

2. Stranke prepoznaju promjenjivu prirodu kibernetičkih prijetnji. Kako bi utvrdile i ublažile te prijetnje i time olakšale digitalnu trgovinu, stranke nastoje:

(a) izgraditi kapacitete svojih nacionalnih subjekata nadležnih za odgovor na kibernetičke sigurnosne incidente; i

(b) surađivati na utvrđivanju i ublažavanju zlonamjernih upada ili širenja zlonamjernog koda koji utječu na elektroničke mreže stranaka, pravodobno rješavati kibernetičke sigurnosne incidente i međusobno se informirati i razmjenjivati primjere najbolje prakse.

3. S obzirom na promjenjivu prirodu kibernetičkih prijetnji i njihov negativan učinak na digitalnu trgovinu, stranke prepoznaju važnost pristupa temeljenih na riziku u uklanjanju takvih prijetnji uz istodobno smanjenje trgovinskih prepreka na najmanju moguću mjeru. U skladu s tim, radi utvrđivanja kibernetičkih sigurnosnih rizika i zaštite od njih, otkrivanja događaja povezanih s kibernetičkom sigurnošću te odgovora na kibernetičke sigurnosne incidente i oporavka od njih, svaka stranka nastoji primjenjivati i poticati poduzeća na svojem području odnosno državnom području da primjenjuju pristupe koji se temelje na riziku i koji se oslanjaju na najbolju praksu upravljanja rizicima i na standarde razvijene konsenzusom,

transparentno i otvoreno.

ČLANAK 22.

Norme, tehnički propisi i postupci ocjenjivanja sukladnosti

1. Za potrebe ovog članka definicije utvrđene u Prilogu 1. Sporazumu o tehničkim preprekama u trgovini primjenjuju se *mutatis mutandis*.

2. Stranke prepoznaju važnost i doprinos normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti za poticanje digitalnog gospodarstva koje dobro funkcionira i smanjenje prepreka digitalnoj trgovini povećanjem kompatibilnosti, interoperabilnosti i pouzdanosti.

3. Stranke potiču svoja tijela na sudjelovanje i suradnju u područjima od zajedničkog interesa u međunarodnim forumima u kojima obje sudjeluju radi promicanja razvoja i primjene međunarodnih normi koje se odnose na digitalnu trgovinu. U novim područjima digitalnog gospodarstva od zajedničkog interesa stranke to nastoje učiniti i za usluge relevantne za digitalnu trgovinu.

4. Stranke prepoznaju da mehanizmi kojima se olakšava prekogranično priznavanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti mogu olakšati digitalnu trgovinu. Stranke nastoje iskoristiti takve mehanizme, koji uključuju međunarodne sporazume o priznavanju i prihvaćanju rezultata ocjenjivanja sukladnosti od strane regulatornih tijela. U novim područjima digitalnog gospodarstva od zajedničkog interesa stranke to nastoje učiniti i za usluge relevantne za digitalnu trgovinu.

5. U tu svrhu u područjima od zajedničkog interesa povezanima s digitalnom trgovinom stranke nastoje utvrditi i sudjelovati u zajedničkim inicijativama u području normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti, ili na to potiču svoja tijela.

6. Stranke potvrđuju važnost razmjene informacija i transparentnosti u pripremi, donošenju i primjeni normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti za digitalnu trgovinu te potvrđuju svoje obveze u pogledu transparentnosti na temelju članaka od 4.4. do 4.6. Sporazuma o slobodnoj trgovini. U novim područjima digitalnog gospodarstva od

zajedničkog interesa stranke potvrđuju važnost razmjene informacija i transparentnosti u pogledu pripreme, donošenja i primjene normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti za usluge relevantne za digitalnu trgovinu te nastoje, na zahtjev i prema potrebi, poticati svoja tijela da dostave informacije o normama, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti koji se odnose na usluge relevantne za digitalnu trgovinu.

ČLANAK 23.

Mala i srednja poduzeća i *start-up* poduzeća

1. Stranke prepoznaju temeljnu ulogu malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) i *start-up* poduzeća u bilateralnim trgovinskim i investicijskim odnosima stranaka te mogućnosti koje digitalna trgovina može ponuditi takvim subjektima.

2. Stranke prepoznaju da dionici, uključujući poduzeća, imaju neizostavnu ulogu u provedbi ovog članka.

3. Kako bi se povećale mogućnosti MSP-ova i *start-up* poduzeća da ostvare koristi od ovog Sporazuma, stranke nastoje razmjenjivati informacije i primjere najbolje prakse u iskorištavanju digitalnih alata i tehnologije za povećanje sudjelovanja MSP-ova i *start-up* poduzeća u digitalnoj trgovini.

ČLANAK 24.

Digitalna uključenost

1. Stranke prepoznaju važnost digitalne uključenosti kako bi se osiguralo da sve osobe i poduzeća imaju ono što im je potrebno za sudjelovanje u digitalnom gospodarstvu, doprinos digitalnom gospodarstvu i ostvarivanje koristi od njega. U tu svrhu stranke prepoznaju važnost širenja i poboljšanja mogućnosti uklanjanjem prepreka sudjelovanju u digitalnoj trgovini.

2. U tu svrhu stranke surađuju na pitanjima povezanima s digitalnom uključenošću, uključujući sudjelovanje u digitalnoj trgovini osoba koje bi se u tom kontekstu mogle suočiti s

nerazmjernim preprekama. Takva suradnja može obuhvaćati:

(a) razmjenu iskustava i primjera najbolje prakse u području digitalne uključenosti, uključujući razmjenu među stručnjacima;

(b) utvrđivanje i uklanjanje prepreka pristupu mogućnostima digitalne trgovine;

(c) razmjenu metoda i postupaka za izradu skupova podataka i analizu u vezi sa sudjelovanjem u digitalnoj trgovini osoba koje bi se mogle suočiti s nerazmjernim preprekama sudjelovanju u digitalnoj trgovini; i

(d) sva ostala područja o kojima su se stranke dogovorile.

3. Aktivnosti suradnje povezane s digitalnom uključenošću mogu se provoditi koordinacijom, prema potrebi, odgovarajućih agencija i dionika stranaka.

4. Stranke nastoje aktivno sudjelovati u WTO-u i drugim međunarodnim forumima kako bi promicale inicijative za unapređenje digitalne uključenosti u digitalnoj trgovini.

ČLANAK 25.

Razmjena informacija

1. Svaka stranka pokreće ili održava besplatan i javno dostupan digitalni medij s informacijama o ovom Sporazumu, uključujući:

(a) tekst ovog Sporazuma;

(b) sažetak ovog Sporazuma; i

(c) sve dodatne informacije koje stranka smatra korisnima kako bi MSP-ovi i *start-up* poduzeća razumjeli koristi ovog Sporazuma.

2. Svaka stranka redovito preispituje informacije koje se stavljaju na raspolaganje na temelju ovog

članka kako bi osigurala da su te informacije i poveznice ažurirane i točne.

3. U mjeri u kojoj je to moguće, svaka stranka nastoji informacije koje su objavljene na temelju ovog članka staviti na raspolaganje na engleskom jeziku.

ČLANAK 26.

Sudjelovanje dionika

1. Stranke traže prilike za promicanje koristi digitalne trgovine na temelju ovog Sporazuma među dionicima kao što su poduzeća, nevladine organizacije, akademski stručnjaci i drugi dionici.

2. Stranke prepoznaju važnost sudjelovanja dionika i promicanja relevantnih inicijativa i platformi unutar stranaka i među njima, prema potrebi, u kontekstu ovog Sporazuma.

3. Prema potrebi stranke mogu uključiti zainteresirane dionike kao što su poduzeća, nevladine organizacije i akademski stručnjaci u provedbu i daljnju modernizaciju ovog Sporazuma.

TREĆE POGLAVLJE

IZNIMKE, RJEŠAVANJE SPOROVA, INSTITUCIONALNE I ZAVRŠNE ODREDBE

ODJELJAK A

IZNIMKE

ČLANAK 27.

Bonitetno izuzeće

1. Neovisno o ostalim odredbama ovog Sporazuma, stranku se ne sprečava da poduzima mjere

zbog bonitetnih razloga[21], uključujući mjere za:

(a) zaštitu ulagača, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu;

(b) osiguravanje integriteta i stabilnosti financijskog sustava stranke.

2. Ako takve mjere nisu u skladu s odredbama ovog Sporazuma, ne smiju se koristiti kao sredstvo za izbjegavanje obveza koje je stranka preuzela ovim Sporazumom.

3. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao obveza stranke da otkrije informacije koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata ili bilo koje povjerljive ili zaštićene informacije koje posjeduju javni subjekti.

ČLANAK 28.

Opće iznimke

Članak 2.15. (Opće iznimke) i članak 7.50. (Iznimke) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

[21] Podrazumijeva se da pojam „bonitetni razlozi" može uključivati održavanje sigurnosti, pouzdanosti, cjelovitosti ili financijske odgovornosti pojedinačnih pružatelja financijskih usluga.

ČLANAK 29.

Sigurnosne iznimke

Članak 15.9. (Sigurnosne iznimke) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

ČLANAK 30.

Izuzeci u vezi s platnom bilancom

Članak 15.8. (Izuzeci u vezi s platnom bilancom) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

ČLANAK 31.

Oporezivanje

Članak 15.7. (Oporezivanje) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

ODJELJAK B

RJEŠAVANJE SPOROVA

ČLANAK 32.

Rješavanje sporova

1. U slučaju spora između stranaka u vezi s tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma, odredbe četrnaestog poglavlja (Rješavanje sporova) Sporazuma o slobodnoj trgovini i

njegovih priloga primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum. Kad je riječ o rješavanju sporova o financijskim uslugama, članak 7.45. (Rješavanje sporova) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se *mutatis mutandis* i na ovaj Sporazum.

2. Za sva pitanja koja se odnose na tumačenje i primjenu ovog Sporazuma, stranka može iskoristiti mehanizam mirenja utvrđen u Prilogu 14-A (Mehanizam mirenja za netarifne mjere) Sporazumu o slobodnoj trgovini, koji se primjenjuje *mutatis mutandis*.

ČLANAK 33.

Transparentnost

Podložno zaštiti povjerljivih informacija, svaka stranka kao dopunu odredbama četrnaestog poglavlja (Rješavanje sporova) Sporazuma o slobodnoj trgovini odmah objavljuje:

(a) zahtjev za savjetovanje podnesen na temelju članka 14.3. (Savjetovanja) stavka 2. Sporazuma o slobodnoj trgovini;

(b) zahtjev za osnivanje vijeća podnesen na temelju članka 14.4. (Pokretanje arbitražnog postupka) stavka 2. Sporazuma o slobodnoj trgovini;

(c) datum osnivanja vijeća utvrđen u skladu s člankom 14.5. (Osnivanje arbitražnog vijeća) stavkom 4. Sporazuma o slobodnoj trgovini, rok za podnošenje podnesaka *amicus curiae* utvrđen u skladu s člankom 11.1. Priloga 14-B (Poslovnik za arbitražu) Sporazumu o slobodnoj trgovini i radni jezik za postupke arbitražnog vijeća utvrđen u skladu s člankom 13. Priloga 14-B (Poslovnik za arbitražu) Sporazumu o slobodnoj trgovini;

(d) svoje podneske i izjave dostavljene u okviru postupka arbitražnog vijeća; i

(e) informaciju da je postignuto sporazumno rješenje u skladu s člankom 14.13. (Sporazumno rješenje) Sporazuma o slobodnoj trgovini. Stranke također mogu, podložno zaštiti povjerljivih informacija, odmah objaviti sporazumno rješenje postignuto u skladu s člankom 14.13. (Sporazumno rješenje) Sporazuma o slobodnoj trgovini, uzimajući u obzir da je politika Unija stavljati takve dokumente na raspolaganje javnosti.

ODJELJAK C

INSTITUCIONALNE ODREDBE

ČLANAK 34.

Institucionalne odredbe

1. Članak 15.1. (Odbor za trgovinu), članak 15.2. (Specijalizirani odbori), članak 15.4. (Donošenje odluka) i članak 15.5. (Izmjene) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuju se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

2. Stranke osnivaju Radnu skupinu za digitalnu trgovinu pod okriljem Odbora za trgovinu. Radna skupina za digitalnu trgovinu odgovorna je za djelotvornu provedbu ovog Sporazuma, uz iznimku članka 19. (Jedinstveno sučelje). Članak 15.3. (Radne skupine) Sporazuma o slobodnoj trgovini primjenjuje se *mutatis mutandis* na ovaj Sporazum.

3. Radna skupina za digitalnu trgovinu sastaje se na odgovarajućoj razini jednom godišnje, osim ako se stranke dogovore drukčije, ili u bilo kojem trenutku na zahtjev bilo koje stranke ili Odbora za trgovinu. Njome supredsjedaju predstavnici Unije i Koreje. Radna skupina za digitalnu trgovinu dogovara raspored svojih sastanaka i utvrđuje njihov dnevni red.

4. Radna skupina za digitalnu trgovinu obavješćuje Odbor za trgovinu o svojem rasporedu i dnevnom redu dovoljno prije svojih sastanaka. Izvješćuje Odbor za trgovinu o svojim aktivnostima na svakom redovnom sastanku Odbora za trgovinu. Postojanje Radne skupine za digitalnu trgovinu nijednu stranku ne sprečava da pitanja upute izravno Odboru za trgovinu.

ODJELJAK D

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 35.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao obveza stranke da otkrije povjerljive informacije čije bi objavljivanje ometalo izvršavanje zakonodavstva, na drugi bi način bilo protivno javnom interesu ili bi dovelo u pitanje legitimne komercijalne interese određenih javnih ili privatnih poduzeća.

2. Ako jedna stranka Radnoj skupini za digitalnu trgovinu, Odboru za trgovinu ili Carinskom odboru dostavi informacije koje se u skladu s njezinim pravom smatraju povjerljivima, druga stranka te informacije tretira kao povjerljive, osim ako se stranka koja je dostavila informacije suglasi s drukčijim tretmanom.

ČLANAK 36.

Stupanje na snagu

1. Stranke odobravaju ovaj Sporazum u skladu s vlastitim postupcima.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu 60 dana nakon dana razmjene pisanih obavijesti između stranaka kojima se potvrđuje da su ispunile svoje relevantne pravne obveze i dovršile procedure za stupanje ovog Sporazuma na snagu ili na drugi datum koji dogovore stranke.

3. Obavijesti se šalju Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i Ministarstvu trgovine, industrije i energije Republike Koreje ili njegovu sljedniku.

ČLANAK 37.

Trajanje

1. Ovaj Sporazum sklapa se na neograničeno razdoblje.

2. Stranka može pisanim putem obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da otkaže ovaj Sporazum.

3. Otkaz proizvodi učinke šest mjeseci nakon obavijesti na temelju stavka 2.

ČLANAK 38.

Ispunjavanje obveza

1. Stranke poduzimaju sve opće ili posebne mjere potrebne za ispunjavanje svojih obveza iz ovog Sporazuma. One se brinu za to da se postignu ciljevi utvrđeni u ovom Sporazumu.

2. Stranka može odmah poduzeti odgovarajuće mjere u skladu s međunarodnim pravom u slučaju otkazivanja ovog Sporazuma koje nije dopušteno općim pravilima međunarodnog prava.

ČLANAK 39.

Povezanost s drugim sporazumima

1. Ako nije drukčije utvrđeno, ovim se Sporazumom ne zamjenjuju ni raskidaju prethodni sporazumi između država članica Unije ili Europske zajednice ili Unije i Koreje.

2. Odjeljak F (Elektronička trgovina) sedmog poglavlja (Trgovina uslugama, poslovni nastan i elektronička trgovina) Sporazuma o slobodnoj trgovini prestaje se primjenjivati i zamjenjuje se ovim Sporazumom.

3. Podrazumijeva se da se pododjeljak E (Financijske usluge) odjeljka E (Regulatorni okvir) sedmog poglavlja (Trgovina uslugama, poslovni nastan i elektronička trgovina), uključujući članak 7.46. (Priznanje) Sporazuma o slobodnoj trgovini, nastavlja primjenjivati na mjere obuhvaćene područjem primjene članka 7.37. (Područje primjene i definicije) tog sporazuma.

4. Ovaj je Sporazum sastavni dio ukupnih bilateralnih odnosa između Unije i njezinih država

članica, s jedne strane, i Koreje, s druge strane, kako su uređeni Okvirnim sporazumom i Sporazumom o slobodnoj trgovini. On je poseban sporazum kojim se, zajedno sa Sporazumom o slobodnoj trgovini, provode trgovinske odredbe u smislu Okvirnog sporazuma.

5. Stranke su suglasne da ih se ničim u ovom Sporazumu ne obvezuje da djeluju na način koji nije u skladu s njihovim obvezama na temelju Sporazuma o WTO-u.

ČLANAK 40.

Nepostojanje izravnog učinka

1. Podrazumijeva se da se ništa u ovom Sporazumu ne tumači kao prenošenje prava ili nametanje obveza osobama, osim onih prava i onih obveza nastalih između stranaka na temelju međunarodnog javnog prava.

2. Stranka u svojem pravu ne predviđa pravo na poduzimanje mjera protiv druge stranke na osnovi toga da mjera druge stranke nije u skladu s ovim Sporazumom.

ČLANAK 41.

Teritorijalna primjena

Ovaj Sporazum primjenjuje se:

(a) u odnosu na Uniju, na područjima na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije, pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima; i[2]

(b) u odnosu na Koreju, na njezinu državnom području.

Upućivanja na „područje” odnosno „državno područje” u ovom Sporazumu tumače se u tom smislu, osim ako nije izričito navedeno drukčije.

ČLANAK 42.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj Sporazum sastavljen je u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i korejskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.